

Lausunto ulosottovirastojen toimipaikoista

Khall § 88

Oikeusministeriön päätöksen 27.9.2007/866 mukaan ulosottovirastoilla ja maakunnanvoudinvirastolla on yhteensä 178 toimipaikkaa, jotka jakautuvat 22 päätoimipaikkaan ja 156 sivutoimipaikkaan. Osa virastojen sivutoimipaikoista toimii ns. päivystystoimipaikkana, jossa ei ole vakituisesti henkilöstöä, ja jossa on mahdollisuus vastaanottaa asiakkaita tiettyinä aikoina tai tarvittaessa. Ulosoton organisaatiota on uudistettu vuoden 1996 paikallishallinto-uudistuksesta lähtien vähentämällä ulosottopiirien määrää 231:stä nykyiseen 22:een. Toteutettujen organisaatiouudistusten yhteydessä ei ole selvitetty kattavasti ulosotontoimipaikkaverkon tarpeellisuutta. Vaikka ulosottopiirejä on vuosien saatossa yhdistetty, ovat toimipaikat säilyneet ennallaan. Toisaalta jo toteutettujen organisaatio-uudistusten edellytyksenä on ollut toimipaikkojen säilyttäminen ennallaan. Henkilöstö on jakautunut monissa virastoissa useisiin eri toimipaikkoihin siten, että yksiköt ovat epätarkoituksenmukaisen pieniä ja haavoittuvia. Henkilöstöntyöskentely hajautetusti hankaloittaa johtamista, toiminnan organisointia ja tarkoituksenmukaista työnjakoa. Liikaksi hajautettu organisaatio ei tue myöskään toiminnan yhtenäisyysvaatimuksia. Kaikissa toimi-paikoissa henkilöstölle ei kyetä tarjoamaan turvallisuusvaatimukset täyttävää työympäristöä. Ulosotto on kehittynyt voimakkaasti. Ulosoton lainsäädäntö ja tietojärjestelmä on uudistettu ja tarve henkilökohtaiseen asiointiin on vähentynyt. Asiointi ulosotossa tapahtuu nykyisin pääsääntöisesti sähköisesti tai puhelimitse. Velallisten varallisuusselvitykset perustuvat pääosin suoraan tietojärjestelmästä saataviin tietoihin. Nykyinen tiheä toimipaikkaverkko ei vastaa kansalaisten asiointitarvetta eikä ulosottolaitoksen toiminnallisia tarpeita ja on ylimitoitettu suhteessa nykypäivän palveluntarpeeseen.

Esityksen tavoitteet

Nykyisessä toimipaikkaverkossa ulosoton henkilöstö on jakaantunut epätarkoituksenmukaisen pieniin yksiköihin, yhtäältä siitä syystä, että alueellisen palvelun tarve on vähentynyt väestön vähentymisen seurauksena ja toisaalta siitä syystä, että henkilöstön määrä ulosottolaitoksessa on kokonaisuudessaan merkittävästi vähentynyt automaation lisääntyttyä. Tavoitteena on muodostaa ulosotontoimipaikkaverkko, joka luo nykyistä paremmat edellytykset toiminnan johtamiselle, yhtenäisyydelle, tehokkuudelle ja turvalliselle työympäristölle ja jokatakaa palvelujen alueellisen saatavuuden nykyaikaista tarvetta vastaavasti. Ulosottolaitoksen näkökulmasta olennaista on perinnän tehokkuus. Vaikka velallisen maantieteellisellä läheisyydellä ulosottoviranomaiselle ei ole enää perinnän onnistumisen kannalta samanlaista merkitystä kuin aiemmin, on paikallistuntemuksella ja suullisella menettelyllä edelleen kuitenkin merkitystä tuloksellisessa ulosottomenettelyssä. Tarve tavata asiakkaita perustuu suoraan ulosottokaaren, jonka 3 luvun 57 §:ssä säädetään ulosottomiehen velvollisuudesta toimittaa ulosottoselvitys.

Tässä esityksessä on lähdeytetty, että satunnaisen asioinnin ulosottoviranomaisen luona tulee olla mahdollista. Tarvittaessa asiointi voidaan hoitaa siten, että kihlakunnanulosottomiesmatkustaa tapamaan velallista ennalta sovittuun paikkaan, esimerkiksi yhteispuhelupisteen toimitilaan. Velkojien asioinnin kannalta ulosoton toimipaikkaverkolla ei ole merkitystä, koska velkojilla on ulosottomenettelyssä harvoin tarvetta tavata ulosottoviranomaisia.

Esityksellä saavutettavat välittömät taloudelliset säästöt eivät tulisi olemaan merkittäviä.

Arviointikriteerit

Toimipaikkojen säilyttämisen tai niistä luopumisen perusteita on arvioitu tässä esityksessä seuraavin kriteerein:

1. Palveluntarve
 - a. Väestökehitys
 - b. Asiakaskäynnit
 - c. Ruotsinkieliset palvelut
2. Maantieteelliset etäisyydet
3. Julkiset liikenneyhteydet

Alueellista palveluntarvetta ei ole voitu peilata toimialueen velallismääriin, koska tilastoja velallismääristä ei ole saatavilla toimipaikka kohtaisesti. Tästä syystä asiakaspalvelun tarvetta on arvioitu toimipaikan vastuualueeseen kuuluvien kuntien väestökehityksellä viimeisten kymmenen vuoden aikana. Lisäksi alueen palveluntarvetta on arvioitu vuonna 2008 toteutetun asiakaskäyntiselvityksen perusteella. Selvityksessä ulosotto-virastot kartoittivat asiakaskäyntien määrän ja laadun toimipaikoissaan kolmen kuukauden aikana keväällä 2008.

Ruotsinkielisten palvelujen saatavuus on otettu huomioon toimialueilla, joissa on kaksikielisiä tai ruotsinkielisiä kuntia. Säilytettävien toimipaikkojen edellytyksiin tarjota ulosoton palveluja ruotsinkielisyyden kiinnitetty erityisesti huomiota. Toimipaikan vastuualueeseen kuuluvien kuntien maantieteellinen etäisyys ja julkiset liikenneyhteydet lähinnä sijaitseviin säilytettäväksi ehdotettuihin toimipaikkoihin on otettu huomioon asiointimahdollisuuksia arvioitaessa. Ehdotetun toimipaikkaverkon asiointietäisyydet on pyritty mitoittamaan sellaisiksi, että satunnainen asiointi ulosottovirastossa ei olisi asiakkaiden kannalta kohtuuttoman hankalaa. Pisimmät välimatkat kohdistuisivat alueille, joissa palvelun tarve on arvioitu vähäisimmäksi. Pitkistä matkoista ja huonoista liikenneyhteyksistä huolimatta osasta toimipaikoista on esitetty luovuttavaksi, jos palveluntarve alueella on arvioitu niin vähäiseksi, ettei pysyvän toimipaikan säilyttäminen ole toiminnallisesti tai taloudellisesti mielekäästä.

Esitys

Keski-Pohjanmaan ja Pohjanmaan ulosottovirasto
Viraston toimialueella on 24 kuntaa, joissa oli vuoden 2010 lopussa

yhteensä 246 245 asukasta. Ulosottoviraston toimialueeseen kuuluvien kuntien asukasmäärä on kasvanut noin 2 % viimeisen kymmenen vuoden aikana. Valtaosassa toimialueen kunnista väestömäärä on laskeva. Vain Vaasan, Kokkolan, Mustasaaren, Laihian, Luodon ja Pedersören asukasmäärät ovat nousseet vuodesta 2000. Noin 59 % toimialueen asukkaista asuu Vaasassa, Mustasaassa, Kokkolassa tai Pietarsaassa. Alueen kunnista kaksikielisiä, suomi asukkaiden enemmistönkielenä, ovat Kaskinen, Vaasa ja Kokkola. Kaksikielisiä kuntia, ruotsienemmistön kielenä, ovat Kristiinankaupunki, Kruunupyy, Maalahti, Mustasaari, Pedersöre, Pietarsaari, Uusikaarlepyy ja Vöyri. Ruotsinkielisiä kuntia ovat Korsnäs, Luoto ja Närpiö. Muut kunnat ovat suomenkielisiä.

Virastolla on tällä hetkellä 12 toimipaikkaa: Vaasa (päätoimipaikka), Kannus, Kaustinen, Kokkola, Kristiinankaupunki, Kruunupyy, Laihia, Maalahti, Närpiö, Pietarsaari, Uusikaarlepyy ja Vöyri-Maksamaa. Vaasassa työskentelee 30 viranhaltijaa, Kokkolassa 12, Pietarsaassa 8, Kristiinankaupungissa 4, Kaustisilla 3 ja Laihialla 2 viranhaltijaa. Muissa toimipaikoissa ei työskentele pysyvästi henkilöstöä, vaan siellä vastaanotetaan asiakkaita päivystysaikoina tai erikseen sovittaessa.

Kaustisten toimipaikasta esitetään luovuttavaksi. Toimipaikassa työskentelee yksitoimistohenkilö ja kaksi kihlakunnanulosottomiestä, jotka hoitavat Halsuan, Kaustisen, Lestijärven, Perhon, Toholammin ja Vetelin kuntien alueella asuvienulosottovelallisten asioita. Toimipaikasta hoidettavien kuntien väestökehitys on viimeisen kymmenen vuoden aikana ollut laskeva. Asiakaskäyntien määrä toimipaikassa oli seuranta-jaksolla hyvin vähäinen. Kaustisten ja Kokkolan välimatka on noin 45 kilometriä ja nykyisin Kaustisilta hoidettavien etäisimpien kuntien Lestijärven ja Perhon etäisyys Kokkolaan on noin 100 kilometriä. Vaikka välimatkat ovat paikoin pitkiä ja julkiset liikenneyhteydet huonot, alueen väestöpohja ja sitä kautta ulosottopalvelujen tarve ei edellytä pysyvän toimipaikan säilyttämistä. Kolmen viranhaltijan toimipaikka on myös toiminnallisesti epätarkoituksenmukainen eikä alueen palveluntarve edellytä henkilöstömäärältään vahvempaa yksikköä. Asiakaspalvelussa voitaisiin tarvittaessa hyödyntää Kaustisten yhteispalvelupisteen tiloja.

Laihian toimipaikasta esitetään luovuttavaksi. Toimipaikassa työskentelee kaksi kihlakunnanulosottomiestä, joiden toimialueeseen kuuluvat Laihian, Isokyrön ja Vähäkyrön velalliset. Välimatka Laihian ja Vaasan välillä on vain noin 25 kilometriä ja julkiset liikenneyhteydet erityisesti kouluvuoden aikana ovat kohtalaiset. Toimialueen ulosoton palvelut voidaan hoitaa Vaasasta käsin, ilman että niiden saatavuus olennaisesti heikentyisi. Asiakaskäyntien määrä toimipaikassa on saadun selvityksen mukaan melko vähäinen. Toimialueen ulosottopalvelut eivät työllistä nykyistä suurempaa henkilöstömäärää. Nykyisellään toimipaikka on toiminnallisesti epätarkoituksenmukainen.

Kannuksen, Kruunupyyn, Maalahden, Närpiön, Vöyrin sekä Uusi-kaarlepyyn toimipaikoista esitetään luovuttavaksi. Toimipaikoissa ei ole vakituista henkilökuntaa vaan niissä joko päivystetään säännöllisesti tai vastaanotetaan asiakkaitaerikseen sovittaessa. Toimipaikojen kunnat ovat väestömäärältään väheneviä jaasiointimäärät toimipaikoissa ovat melko pieniä. Alueen velallisten asiakaspalvelustapystytään huolehtimaan asianmukaisesti lähimmästä säilytettävästä toimipaikastakäsin, mikä on vallitseva tilanne tälläkin hetkellä, koska toimipaikateivät ole miehitettyjä. Ehdotuksella ei ole vaikutusta ruotsinkielisten palvelujensaatuuteen, sillä ruotsinkielisiä palveluja tarjotaan sekä Vaasan, Kristiinankaupungin, Kokkolan, Pietarsaaren että Kristiinankaupungin toimipaikoissa ja asiakaspalvelu on mahdollista hoitaa lähimpänä sijaitsevasta toimipaikasta käsin. Välimatkat säilytettäviin toimipaikkoihin ovat kohtuulliset, enimmillään 35 kilometriä.

Esitetyt muutokset koskisivat kaikkiaan viittä viranhaltijaa, joille varattaisiin tilaisuussiirtä työskentelemään johonkin säilytettävistä toimipaikoista. Keski-Pohjanmaan ja Pohjanmaan ulosottovirasto toimisi jatkossa Vaasan päätoimipaikassasekä Kokkolan, Kristiinankaupungin ja Pietarsaaren sivutoimipaikoissa.

Esitys ki:

Vetelin kunnanhallitus katsoo, että ulosottoviraston Kaustisen toimipaikan lakkauttaminen aiheuttaa alueen palvelujen käyttäjille kohtuuttomia asiointimatkoja. Valtion virastojen lakkauttamisen perusteeksi ei riitä tällä hetkellä vähenevä näytävä väestöennuste, vaan päinvastoin valtion palvelujen järjestelmällinen lakkauttaminen itsessään lisää harvaanasuttujen alueiden autoitumista. Suunnitelmassa ei ole esitetty, missä määrin palvelupisteiden karsiminen vähentää ulosoton kokonaiskustannuksia.

Päätös:

Hyväksyttiin.

Asianmukaisesti allekirjoitetusta ja tarkastetusta pöytäkirjasta kirjoitetun otteen oikeaksi todistaa:

Vetelissä 22.5.2012

Minna Mansikkamäki
vs. talousjohtaja